

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Commentarius in VIII libr. philosophicorum Arist.
exceptus a Michael Schweizer, mon. Salemitani professo -
Cod. Ettenheim-Münster 359**

Specius, Johannes

[S.l.], 1596

Quaestio 8na

[urn:nbn:de:bsz:31-132384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-132384)

Solutio

q̄ nec dicit nec pot̄ dicitur fieri eiq̄ cognō a p̄fecto
p̄fecto in nullo sicut p̄bet sicut in obiectum.
Sed negat eiq̄ h̄c n̄ p̄bet a p̄fecto p̄ t̄m̄ a p̄fecto
uon; Et iam dicitur in libro post. dicitur illud: Nulla sicut
p̄bet sicut obiectum uon eiq̄ ut p̄bet a p̄fecto h̄c n̄ uon: uon
n̄ ut ipsa ut alia sicut p̄bet h̄c n̄ p̄bet p̄bet sicut obiectum

olindanda

p̄ in dicitur reuocari sicut obiectum sicut dicitur in illa
est metaphisica h̄c in sicut dicitur n̄ sicut in p̄fecto
at multo auctus in sicut eiq̄ in sicut sicut p̄fecto que
in sicut metaphisica in sicut in illa dicitur q̄. R. dicitur

Solutio

Sicut plus n̄ efficit q̄. Sicut una eiq̄ dicitur in illa
sicut metaphisica q̄ in sicut negat q̄ n̄ sicut metaphisica
sicut ea. eiq̄ dicitur in sicut eiq̄ n̄ sicut eiq̄ n̄ uon
q̄ dicitur in sicut in sicut h̄c sicut h̄c h̄c h̄c h̄c
p̄ct h̄c claris p̄bet.

Utrum p̄ Motor sit p̄fectus
Infinite & indimissibilis
Quaestio 8 ua.

Infinite eiq̄

Infinite eiq̄ dicitur in sicut dicitur in sicut in sicut
ut sicut p̄fectus eiq̄ dicitur in sicut sicut sicut sicut

Conclusio p̄

+8 & sicut p̄ Motor eiq̄ sicut dicitur in sicut
p̄ct q̄ motus atq̄ p̄uenire n̄ p̄t nisi a motore
a p̄ct; at motus eiq̄ eiq̄ ut dicitur in sicut libro

Et in 12 postquam lex 29. ubi dicitur quod primus
 et motor est probatio hinc est motus gentis
 et fundamentum. Actus absolute non falsa in motu
 minime fuerit ab eterno. Expressio fit fieri non
 potest ut motor per cuius naturam de substantia aliquid est non sit
 de se ipso moveret nisi consideremus illam quod est in
 potentia et ex necessitate fieri non movetur ac movetur
 sed id quod ois refugnat ei cuius substantia aliquid est.
 Sed dicendum est motorem in et tunc quod non movetur
 ut movetur in actu fuisse neque tamen erat necesse sequi
 effectum ut ex supradictis patet quod est causa libera
 quod inde nonere ut non movere non potuit illa in ipso
 mutacione coitione sed in solo effectu. Itaque omnia
 hinc patet ratio sic ex eodem modo et motus motoribus
 in colligitur: Est enim simpliciter recurre ut dicitur in 12.
 Metaphysica textus 78. quod est ens simpliciter actum per se quod
 quod est simpliciter recurre si fuit de se de se est.
 Si non fuit non esse fuisse simpliciter recurre quandoque
 dicitur potest sed contingens ut aliquid limitacione ac par
 ticipacione quodam actum est. Denique id quod non est
 esse sui cuius actum est per motor est talis quod aliquid
 non est per se.

hinc est quod
 in motu

Conclusio 2da per Motor est secundum Actum est infinita Conclusio 2da

virtutis & magis. pterq; qd' est cor' p'pationem &
 clusio' dicit & q'ra Averrois de superioribus philosoph
 lib' 10 Quia in 12to 78 & 79 sunt et in 12 Met.
 41. probat Averro' p' principium e' extra mag
 nitudine' hae rae: Nulla virtus infinita h't magni
 tudine' Virtus p' principium e' infinita q' h't mag
 nitudine' Quare quo in maiori accipiat virtute
 infinita' si dicat h'm extensioe seu duratioe r'
 apte falsa' erit q'a calu' h't magnitudino' de h'
 e' infinitu' durare sicut Averro' q' vice e' ut p'ter
 in maiori accipiat virtute' infinita' sicut in defi
 orum. Sed ait Jundung 12 Metaph 918 e' d'isa
 re rae' d' calo & motore p' licet n. calu' infi
 nito t'p'o agit in d'co inferiora n' agit h'
 ex se s' virtute' p' motorib'. Averro' aut' p' h'
 maiore' ita' d'calu' voluit: Nulla virtus infi
 ta durare ex se, e' in magnitudine' s' virtutis
 torib' p' e' infinita ex se & ex se agit no' ita
 virtus cali. sed Jundung par' q' d'icent' con
 entatori suo respondet: r'a' licet motus cali
 sit a motore p' tanq' a caa' efficiente substa
 tu' & esse & consequent' op'as cali n' e' a motore
 p' sicut Averroem s' ea oia cali a se h't, noq'
 agit cali' h'm p' motu' quod motus q' dicitur
 q' h'm

Quia in maiori accipiat
 virtus infinita.

Jundung dicitur
 dicitur.

q̄da sit actiois celi comodis ubi & uberiorib. se
 q̄da q̄da Jūm Auerioꝝ q̄ virtz infinita durat &
 ex se agens sit in magnitudine & consequent
 Aster in sua maiori iteꝛit virtutib. in infi
 ni infinitam. Atq̄ dicunt Maiorem stellas h̄i cē
 uerari a magnitudine q̄ q̄stat maā. & in tali n
 poē eē virtute infinita: at celi virtutib. in finita
 eē in magnitudine inuati q̄ h̄uy respēsi falsi. *Respondent atq̄*
 tal ex coi p̄torem sentia celo maā, tribuente
 postea itigeh. Atq̄ respondent sensu maiori
 eē ista nulla virtz infinita et duratue p̄t eē
 in magnitudine si sit loco motua q̄a fatiga,
 reh; Ja' nō licet virtz celi sit infinita existatq̄
 in magnitudine n̄ eē tū loco motua & sic non
 fatigah. Sed isti frustra se fatigant q̄a rō *Respondent atq̄*
 stellas p̄dicta eēt solo p̄ motore ut patet ex vec,
 bis p̄tore de ex toto ip̄sig disursu quo' s̄oꝝ ḡuo
 lib. c. ull. insituit. At si tū uellet p̄bare eū
 eē extra magnitudine q̄a fatigah tunc peculi
 ure n̄ h̄t p̄bare et p̄ motore cū eōm pari
 rōe itigentis & r̄dis motorib. ḡueniat q̄ eēt
 mouent p̄ ip̄ infinita nec tū fatigant. & do
 sic p̄bat Aster in nulla finita mouet ip̄ infinita *Respondent atq̄*

in ipso seve in statu gregorius est falsus in calumnia
 fiat in ipso idem in primis ipse motus non directe repug
 net q' virtus infinita p'ni motoris n' e' in magnitu
 dine. Hic certe n' nisi d' virtute s'um in tempore non
 infinita loq' n' d' virtute s'um durav'z n'ac' d'ic
 falsa eet posito n. v.g. vni' locum q' ab aliis fuiset
 n' h' ut seipsu' ut aliud moueret in instanti. Ca'z
 u' cur p' motor infinitu' s'um magnitudine eet mo
 ueret in instanti ipsa ee d' q' moueret tantu'
 quatu' p'ct: at extra magnitudinē mouet
 quoniam n'aa nobilitas. Et huc e' sententia Arist
 uera & tenenda q' q' sit d' virtus q' h' ea' q' h'at
 sit n. fieri ut conclusio aliqua sit necessaria
 media in q' h' eadem s'um n' admodu' firma
 sint & efficacia de q' re in p' h' n' admo
 du' solliciti sumus q' p' h' n'obis e' docere
 q' d' p' h' sententia d' ipsa q' p' h' d' p' motore
 quatu' s'um s' & virtus q' h' s'um admodum
 d' d'uat & t'endat col. huc quo s'um q' p' h' in explicatio
 rda conclusionis: Eandem sententia' veteris geacoble
 latinos in p' h' s'um t' h' s'um ibidem ostendit alij ex
 fundim' Aristica doctrina confirmat.
 Obijit s'um s'um Aristen p' motor agit n'ac' ac d' h' h' h'
 necio q' si eet virtus infinita moueret calum

12

13

14

15

16

velocitate infinita q fieri a p. Sed qd p. p. n. e. u. u. u.
 tum et s. s. m. s. s. t. ut b. a. u. l. e. p. o. s. t. u. i. d. e. b. i. n. g. z. d. e. a. d.
 m. i. s. t. o. a. n. t. e. i. d. n. o. s. e. q. u. i. n. a. m. u. i. c. e. t. e. x. p. l. e. n. o. t. o. r. i. u. m.
 s. i. t. i. m. p. e. d. i. r. e. c. t. u. m. q. u. o. n. i. n. q. i. n. f. i. n. i. t. a. u. e. l. o. c. i. t. a. t. e.
 m. o. u. e. a. t. ; e. x. p. l. e. t. h. i. m. o. b. i. l. i. t. a. t. e. i. p. s. i. g. n. o. t. a. e. i. m. p. e. d. i.
 m. e. t. u. m. u. t. p. o. t. e. q. l. o. s. i. m. i. t. a. r. e. p. o. s. t. u. l. a. t. i. n. i. n. f. i. n. i. t. a. e. e.
 u. t. m. o. u. e. r. i. S. e. n. s. u. 12. N. e. t. a. p. t. 9. + 1. d. i. u. t. e. t. e. x.
 p. l. e. n. o. t. o. r. i. u. m. a. p. o. t. e. m. a. i. o. r. e. u. e. l. o. c. i. t. a. t. e. m. o. u. e. r. i. c. e. l. u.
 q. u. a. m. m. o. u. e. a. t. a. q. a. b. s. o. l. u. t. e. n. o. t. a. p. o. t. h. y. g. i. a. m. a. b.
 u. t. p. a. s. s. a. t. u. e. r. i. t. p. q. n. o. t. o. r. t. a. n. t. a. e. n. m. a. i. o. r. i. u. e.
 l. o. c. i. t. a. t. e. c. a. l. i. u. m. m. o. u. e. r. i. I. t. a. q. i. n. S. e. n. s. u. c. o. p. o. s. i. t. a.
 n. o. p. o. t. u. e. l. o. c. i. g. m. o. u. e. r. e. ; i. n. S. e. n. s. u. d. i. u. i. s. o. p. o. t. m. o. u. e.
 i. d. e. q. u. o. i. m. m. u. t. a. b. i. l. i. t. a. t. e. s. u. a. n. o. l. u. n. t. a. t. i. b. S. e. n. s. u. e.
 p. o. n. d. e. r. e. a. d. h. o. c. : S. i. m. o. t. o. r. p. q. i. n. f. i. n. i. t. a. S. u. m. i. n.
 t. e. n. s. i. o. n. e. m. u. i. r. t. u. t. e. p. o. l. l. e. r. e. t. t. u. n. c. p. o. t. e. t. e. t. a. c. c. u. e. r. e.
 c. o. r. p. u. s. a. l. i. u. i. n. f. i. n. i. t. u. m. a. t. n. o. p. o. t. e. t. S. e. n. s. u. r. e. g. : M. a. i.
 q. u. a. n. t. u. m. n. i. s. s. e. q. u. a. n. t. u. m. e. x. p. l. e. p. o. t. e. t. a. p. o. t. e. t. i. n. i. p. s. i. p. s. i. u. m.
 t. f. e. l. i. c. i. t. a. t. e. x. p. l. e. r. e. i. q. u. a. c. o. r. p. u. s. a. l. i. u. m. d. u. n. d. e. q. u. i. n. f. i. n. i.
 t. u. m. S. u. m. o. e. m. d. i. m. e. n. s. i. o. n. e. n. o. e. s. t. c. a. p. a. c. i. t. a. t. e. M. o. t. u. s.
 i. n. c. i. r. c. u. l. a. r. i. b. O. m. n. i. u. m. z. d. e. S. i. d. e. g. u. t. m. o. t. u.
 t. e. i. n. f. i. n. i. t. u. m. e. e. t. u. t. d. i. m. e. n. s. i. o. e. h. o. c. i. d. e. o. e. e. t. q. i. p. s. i. p. s. i. u. m.
 p. f. e. l. i. c. i. t. a. t. e. s. u. a. a. t. d. u. r. a. t. i. o. n. e. m. u. l. t. i. p. l. i. c. i. t. a. t. e. p. q.
 i. p. s. i. g. e. s. t. i. a. n. o. e. t. a. l. i. u. m. q. M. a. i. o. r. p. a. r. e. t. q. a. r. e. e.
 e. s. t. i. a. c. a. t. e. r. a. i. b. i. p. f. e. c. h. o. r. a. t. t. o. i. d. u. m. M. i. n. o. r. p. q.

à fin: si qua res ita est in loco uno ut in alio n̄ est
 illa est finita quatenus ad locū sic n̄ dicitur creatura esse
 loci et finiri dicitur q̄ à finē ea est finita q̄ ita est hoc
 ut sit ab alia q̄ magis distincta: Deus autē emittit
 ē hoc res ut nulla sit alia s̄ à q̄ magis distincta
 q̄ ē est finita. Quod ex hoc q̄ Deus ē una Solutio
 res ab alijs ordg distincta negq̄ recte colligi ē
 finitae est: n̄. n̄. Distincta individua sunt in
 se creatura: Demum hoc res manifeste differt
 ab illo ^{numero} sub eadem spe q̄ et forma recipi
 ta in hac māa hoc loco de h̄o dicit q̄ faciunt
 rem ē finitam Angeli autē unq̄ differt ab alia
 q̄ limitata et spem ab alia distincta at u
 deq̄ nō sic s̄ q̄ se abstracte ē q̄ q̄ aliā
 rōe eorū q̄ h̄o ē in se q̄ t̄not differt ab
 illis s̄m potis alia differt ab illo q̄ppe in illa
 nulla sit distinctio. Objicit 3° Si dicitur
 nihil infinite id aliunde nobis n̄ innotescet quā
 q̄ sit & ducere infinite: ex effectib̄ n̄ cognoscimus de
 Deo q̄ q̄d nat̄ cognoscimus s̄ id in 3° lib. op̄
 s̄ est hoc ē innotescit q̄ n̄ ē nihil infinite.
 R̄ de h̄o dicit nihil p̄fectib̄ ab illo p̄ dicitur Solutio
 n̄ plene ac p̄fecte not̄ innotescere q̄ tota se
 ad extra effundere n̄ sit eo q̄ creatura infinite

Note

capax n̄ sit. Si q̄ aut̄ res ab effectu — infini-
 tes dei declarare p̄nt ea p̄ cad̄rib̄ n̄re ē rem ex
 nihilo p̄ducit. Deq; obliuiscitur q̄m̄ bay efficiunt
 q̄d̄q; q̄m̄. Si aut̄ rem quāsiā v̄q; lapidem
 n̄ p̄cedere istū nihil maiori dista q̄ sit p̄cedit
 eisdem lapidē q̄ ē finita. Atq; ita lapidem
 ex nihilo p̄ducere n̄ arguere nichilū infinitū.
 n̄ n̄q; ualet hoc q̄a virtus p̄ducit n̄ h̄ ē re
 p̄ducta a p̄māda ē s̄z ex mō q̄q; p̄ducit.
 Item si rem p̄ducere ex p̄tia māā arguit
 aliq; p̄ferriorem educere de maiori p̄tia mai-
 rem arguet ita ut q̄m̄ eductū ē p̄tia maiorit̄as
 maior virtus regat. Et p̄ducere ex nihilo argu-
 it nichilū infinitū.

*Disputatio in hanc
 et hanc p̄tē
 200 & 200*

Ex eo n̄ q̄ infinita virtus p̄ducit ē p̄ motor mai-
 esse colligi illū ē substantiam incorporeā d̄ imāstem.
 Dispositū aut̄ p̄tēs Am̄onig ad nichilū capis d̄
 substantia sic tr̄ ar̄ deinde format. Quod t̄
 infinitam n̄m̄ n̄ p̄t̄ ē corporeā: nā ut corp̄ ē in
 finitū d̄ tale oib; certū ē n̄ dari: ut finitū
 d̄ tale certū ē n̄ esse nichilū infinitū. Nam
 imaginemur hoc corp̄ in tres p̄tes ē dimi-
 tunc q̄o unāq; illarū beatū nichilū infini-
 tā ut finitū. Et infinitū ē totū tantūq; ualebit

pluri si finita q q stat ex finitib i ppi quoq fini
 tum e' censendum. Alia qz rōe op principis acti
 ubi dicitur sic ostendi pt. Res corporea n' movet
 nisi nota ut in dicitur q oia patet q aut mo
 tor iam supra declaraty e' imobile q e' incorpo
 reg & indivisibile. Et pterea in' sit omnim' caa
 necesse e' careat oi potia rōe: Corp' aut oē rōe
 t' potia ut in' abam n' sicut corp' ex eo q e'
 g' tinnu' in' abas q atq abas ptes dividi' pt.
 Demq' hoc mō q motor e' solum. Nobilissimū
 spū aut corp' nobiliter e' q in' motore
 nihil e' q nō sit spū seu spirituale: Quinimo
 in' reg ex Mat' & forma cōponat' ut res natū
 les reg ex quantitatē p' h'q ut forma corpo
 rea reg ex s'cto & auct' q' h' cōpōsitio
 e' n' s'ctus reg ex gūre p'oprio & contra,
 s'ente differentia reg aliunde q' q' recipiat effi
 cū s'ctum n' tū' d'ivisiōis ac natū eē ex p'p'z
 s'z ent' oi ex p'p'e simplicissimū & p'fectissimū.

Num q Motor libere agat
 s'cū Autom An rōis.
 Quastio Ultima.